

Türk Kardiyoloji Yeterlik Kurulu'nun Kardiyoloji Yeterlik Bilgi Sınavı'na ilişkin görüş ve önerileri

The opinion and recommendations of Turkish Board for Accreditation in Cardiology on Board Examination

Dr. Aylin Yıldırım,¹ Dr. Armağan Altun,² Dr. Dilek Ural,³ Dr. Murat Özdemir,⁴
Dr. Özgür Aslan,⁵ Dr. Haldun Müderrisoğlu¹

¹Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Anabilim Dalı, Ankara

²Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

³Koç Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

⁴Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Anabilim Dalı, Ankara

⁵Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Anabilim Dalı, İzmir

Uzmanlık eğitiminde temel amaç eğitilenlerin tamamına ilgili alanda mesleklerini tek başlarına icra edebilecek asgari bilgi, beceri ve tutum hedeflerini kazandırmaktır. Bu kazanımların değerlendirildiği sınavlar ülkemizde 'yeterlik sınavları', dünya literatüründe ise 'board sınavları' olarak tanımlanmaktadır. Board sınavları ilk kez 1904 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde oftalmoloji alanında uygulanmaya başlamış, bunu diğer branşların board sınavları izlemiştir. Temel amacı uzmanlık eğitiminin standartlarını yükselterek verilen sağlık hizmetinin kalitesini arttırmak olan bu sınavlar başlangıçta gönüllülük esası ile yürütülürken 1970 yılından itibaren bir zorunluluk halini almıştır. Avrupa'da ise Avrupa Tıp Uzmanları Birliği Kardiyoloji bölümü (Union of European Medical Specialist – Cardiology Section UEMS-CS) ve Avrupa Kardiyoloji Derneği (European Society of Cardiology – ESC) ortaklaşa Genel Kardiyoloji Avrupa Sınavı (European Examination in General Cardiology - EEGC) adını taşıyan board sınavları uygulamaktadır. ESC Çekirdek Eğitim müfredatına uygun olarak düzenlenen bu sınavlarda güncel kılavuz ve basılı araştırmaları temel alan kanıta dayalı kardiyoloji bilgisi değerlendirilmektir. Gerek Avrupa gerekse Amerika modelinde yapılan board sınavlarının nihai hedefi kar-

diyoloji eğitiminde ve klinik uygulamalarında progresif iyileşme ve harmonizasyon sağlamaktır.

Kısaltmalar:

TKD Türk Kardiyoloji Derneği
TKYK Türk Kardiyoloji Yeterlik Kurulu
ÜAK Üniversitelerarası Kurul

Ülkemizde Uzmanlık Dernekleri Koordinasyon Kurulu'nun çalışmaları ile ilk yeterlik sınavları 2000 yılında Türk Cerrahi Derneği öncülüğünde yapılmış, bunu diğer dernekler izlemiştir. Türk Kardiyoloji Yeterlik Kurulu (TKYK) 2004 yılından itibaren düzenli olarak kardiyoloji son sene asistanlarına ve kardiyoloji uzmanlarına yönelik bilgi sınavları, kardiyoloji uzmanlarına yönelik ise beceri sınavlarını gerçekleştirmektedir. Gönüllülük esasına dayalı bu sınavda her iki aşamadan da başarılı olan adaylara 'Kardiyoloji Yeterlik Belgesi' sunmaktadır. Bilgi sınavı Ulusal Çekirdek Eğitim Programının (ÇEP) konularını kapsayacak şekilde, çoğunluğu probleme dayalı 100 soruluk çoktan seçmeli bir sınavdır. Sınavda 100 üzerinden 70 ve üstü puan alanlar Bilgi sınavı aşamasında başarılı kabul edilmektedirler. Bilgi sınavını geçen adaylar Beceri sınavına girme hakkını elde edebilmektedir. TKYK Bilgi sınavı soru bankasının soruları her 4 yılda bir gözden geçirilmektedir. Ocak 2019'da Soru bankası sınav komisyonu üyeleri ve farklı kurumlar-

Geliş tarihi: 06.08.2019 Kabul tarihi: 27.08.2019

Yazışma adresi: Dr. Aylin Yıldırım, Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Anabilim Dalı, Ankara, Turkey.

Tel: +90 312 - 203 68 68 / 1393 e-posta: aylinyildirim@gmail.com

© 2019 Türk Kardiyoloji Derneği

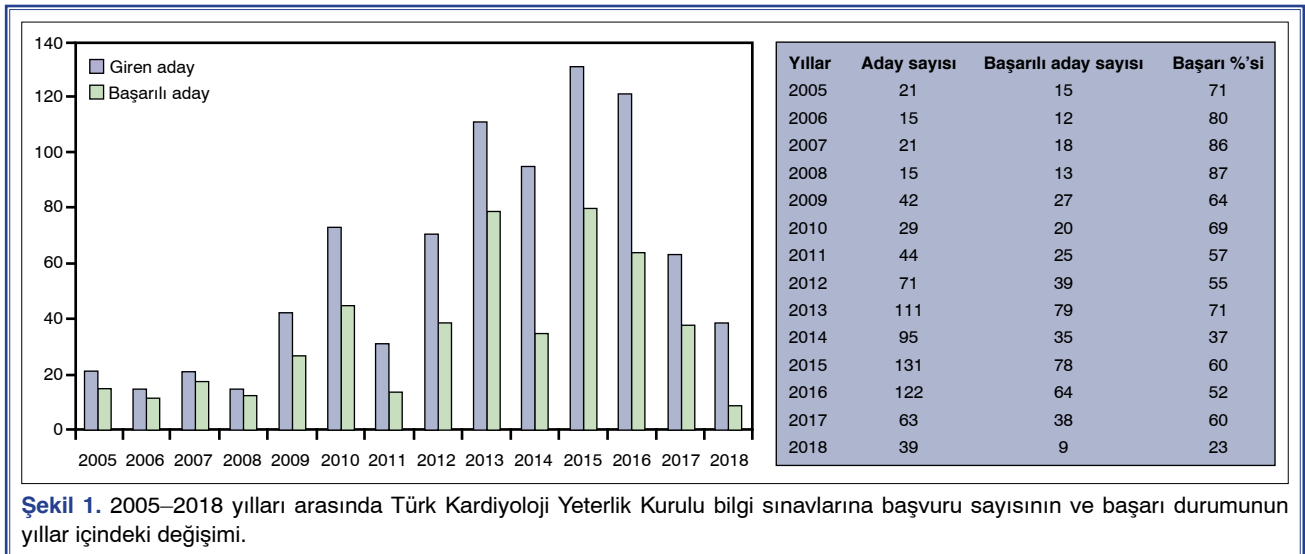

dan öğretim üyelerinin desteği ile gözden geçirilmiş, zaman içinde güncelliğini yitiren sorular sistem dışına çıkarılmış veya yeni gelişen bilgiler doğrultusunda güncellenmiştir. Halen soru bankasında 1500'ün üzerinde güncel soru mevcuttur. TKYK bilgi sınavı adayları akademik hayata hazırlayan, Kardiyoloji ÇEP'nin tüm konularını belli bir klinik deneyim üzerine tekrar edip derinleştirmelerini sağlayan önemli bir sınavdır. 2008 yılında TKYK ve Türk Kardiyoloji Derneği (TKD) yönetim kurulları Doçentlik sınavına başvuran adaylarda 'Yeterlik Belgesi' sahibi olma şartının aranmasına ilişkin bir tavsiye kararı almış, ancak pratikte bu karar tam olarak uygulanamamıştır.

Doçentlik dönemi akademik hayatın genç ve dinamik, bilgisi güncel, öğrenmeye ve yeniliklere açık, öğretmeye ise hevesli bir sürecini temsil etmektedir. Doçentlik unvanı elde edebilmek için son iki seneye kadar iki aşamalı doçentlik sınavları yapılmakta idi.^[1] Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) tarafından belirlenen farklı üniversitelerden seçilen 5 profesörün jüriyi oluşturduğu bu sınavlarda ilk aşama adayın yayınları ve diğer tüm akademik faaliyetlerinin değerlendirildiği eser inceleme aşamasından oluşmaktaydı. Bu aşamada başarılı olan adaylar jüri tarafından sözlü olarak bilim sınavına alınmakta idi. Kapsamı oldukça geniş ve sınırları net olmayan bu sınav adayın uzmanlık alanına ait tüm konuları kapsamaktaydı. Dolayısıyla sınav öncesi adaylar çok yoğun bir şekilde hem temel fizyopatolojik bilgiler, hem de güncel çalışma ve kılavuzlar konusunda bilgilerini geliştirmekte ve tazelemekte, kısaca oldukça fazla okuma ihtiyacı hissetmekteydi. Belli bir klinik deneyimin üzerine inşa edilen bu teorik bilgi

bombardımanı adayın akademik hayatının daha üst aşamalarına daha sağlam bir altyapı ile yükselmesine imkan sağlamaktaydı. Bununla birlikte doçentlik sınavında, özellikle de sözlü aşamasında, adayların değerlendirilmesinde sübjektivitenin önüne geçilememesi ise sınavın en önemli kısıtlılığını oluşturuyordu. Nisan 2018 yılında Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Doçentlik Yönetmeliği daha önce eser inceleme ve sözlü sınav şeklinde yapılan doçentlik sınavlarını sadece eser inceleme aşamasına indirgemiş olup bilginin değerlendirildiği sözlü sınavı kaldırdı.^[2] Bu kararın yürürlüğe girmesi ile birlikte aday başvuru dosyasını hazırladıktan sonra elektronik ortamda başvurusunu yapar, UAK tarafından seçilen jüri de yine elektronik ortamda dosya üzerinden değerlendirilmesini yaparak aday hakkında karar verir hale geldi.

TKYK yaptığı bir çalışmada doçentlik sınav yönetmeliğinin hazırlanma aşamaları ve yürürlüğe girmesi süreçlerinin kardiyoloji bilgi sınavlarına başvuru sıklığına ve sınavlardaki başarı durumuna etkisini değerlendirmiştir.^[3] Bu çalışmada 2005–2018 yılları arası yapılan başvurulara ilişkin sınav kayıtlarına ulaşılmış, yıl bazında başvuru sayıları ve başarı yüzdeleri karşılaştırılmıştır. Şekil 1'de görüldüğü üzere belirtilen yıllar arasında TKYK Bilgi sınavlarına toplam 819 aday başvurmuş, bu adaylarda 472'si girdiği sınavda başarılı olarak Beceri sınavına katılma hakkını elde etmiştir (%57.6). Başvuru sayısının ve başarı durumunun yıllar içindeki değişimi Şekil 1'de sunulmuştur. Görüldüğü üzere bilgi sınavına en yoğun başvurunun olduğu yıllar 2013–2016 arası olup, yeni doçentlik yönetmeliğinin hazırlanma aşamaları ile birlikte 2017 yılından

itibaren başvuru sayısının belirgin olarak azaldığı dikkati çekmektedir. Başarı oranları değerlendirildiğinde ise en düşük başarı oranı %23 ile 2018 yılına aittir. Doçentlik adaylarının bilgilerini derinlemesine gözden geçirip akademik hayata daha sağlam temeller ile hazırlanmalarına imkan sağlayan bu sınava olan talebin doçentlik sınav sistemindeki değişiklik ile birlikte azalması üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur. Sınava giren adayların elde ettiği sonuçlar ise ne yazık ki yeni doçentlik sistemi ile birlikte uzmanların ve doçent adaylarının teorik bilgilerini geliştirme ihtiyaçlarının ortadan kalktığını düşündürmektedir.

Ülkemizin farklı kurumlardan uzmanlık eğitimi almakta olan uzmanlık öğrencilerinin bitirme öncesi sınavları eğitim aldıkları kurum tarafından yapılmakta, çoğu zaman da bu bitirme sınavı sembolik kalmaktadır. TKYK yönetimi olarak (TKD Yönetim Kurulu'nun da desteğiyle) önerimiz uzmanlık öğrencilerine eğitimlerinin dördüncü veya beşinci yılında Yeterlik Bilgi sınavına girme ve başarıma şartı konması, bu sınavı başarmadan kurumu tarafından uzmanlık bitirme sınavına alınmamasıdır. TKYK Bilgi sınavı yılda iki kez yapıldığından, Uzmanlık öğrencisinin eğitiminin son 2 yılında girebileceği 4 sınav hakkı olacaktır. Bu sayede bitirme öncesi uzmanlık adayları standart bir teorik sınava tabi olacak, bu sınavın Kardiyoloji ÇEP'na uygun olması ve değerlendirmesinin merkezi bir otorite tarafından objektif olarak yapılması uzmanlık öğrencilerinin teorik bilgi edinme motivasyonlarını arttıracak,

uzman olur olmaz girecekleri Beceri sınavı sonrasında alacakları 'Yeterlilik Belgesi' ile de uzmanlıkları taçlanacaktır. Yıllar önce gündeme gelen ancak uygulamada sorunlar yaşanan 'Doçent adaylarının başvuru öncesi 'Yeterlik Belgesi' sahibi olma şartı' ile ilgili YKYK ve TKD yönetimlerinin ortak tavsiye kararı da bu sayede işlevlik kazanacaktır. Sonuç olarak, doçentlik sınav yönetmeliğindeki değişikliğin dolaylı bir sonucu olarak karşımıza çıkan 'teorik bilgi edinmede motivasyon eksikliği' sorunu Bilgi sınavının uzmanlık eğitiminin son yıllarında zorunlu hale getirilmesi ile kısmen giderilebilecektir.

Hakem değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar çatışması: Bildirilmemiştir.

KAYNAKLAR

1. Öğretim üyeliğine yükseltme ve atanma yönetmeliği. Resmi Gazete 28.01.1982 tarih ve 17588 sayı. Available at: https://www.atilim.edu.tr/files/yonetmelikler/ogretim_uyeligine%20yükseltme_atanma_yonetmeliği.pdf. Accessed Sep 17, 2019.
2. Doçentlik yönetmeliği. Resmi Gazete 14.04.2018 tarih ve 30392 sayı. Available at: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/04/20180415-3.htm>. Accessed Sep 17, 2019.
3. Yıldırım A, Altun A, Ural D, Özdemir M, Aslan Ö, Müderisoğlu H. Kardiyoloji Uzmanlık Yeterlik Bilgi Sınavlarının Son 14 Yılı: Doçentlik Yönetmeliğindeki Değişikliğin Etkisi? (Poster bildiri). Eskişehir: Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi; 10-12 Nisan 2019.